

Fundacja
Aleksandra Kwaśniewskiego
AMICUS EUROPAE

**Biuletyn OPINIE FAE
nr 1/2012**

Tomasz NIEDZIÓŁKA

Jednolity rynek cyfrowy Unii Europejskiej

Jednolity rynek cyfrowy Unii Europejskiej

Biuletyn OPINIE FAE nr 1/2012

Tomasz Niedziółka

Stworzenie Jednolitego Rynku Cyfrowego (JRC) Unii Europejskiej stało się jednym z celów ogłoszonej przed ponad rokiem Europejskiej Agendy Cyfrowej. Dążenie do ujednolicenia zasad obowiązujących w tym obszarze wynika przede wszystkim z faktu szybkiego tempa rozwoju gospodarki cyfrowej w Europie i na świecie. Tym co może pozytywnie zaskakiwać, jest niespotykane dotąd tempo, w jakim Unia przystąpiła do realizacji kolejnych kroków na drodze do stworzenia JRC. Dynamika zmian jest uzasadniona, biorąc pod uwagę fakt, iż tempo przemian na rynku internetowym nie pozwala na to, aby gospodarka UE pozostawała w tyle za innymi gospodarkami świata.

Aby zachować swą konkurencyjność, Unia zmuszona była do przyjęcia roli koordynatora procesów, przebiegających w jej granicach w obszarze ITC. Praktyka pokazała bowiem, iż pojawił się szereg kwestii, które bez ogólnoeuropejskiej koordynacji uniemożliwiałyby Unii dynamiczny rozwój oraz zachowanie konkurencyjności. Do grupy tego typu zjawisk zaliczyć należy m.in. podzielony rynek cyfrowy oraz istniejące bariery regulacyjne pomiędzy poszczególnymi krajami. Do tej samej grupy zjawisk zaliczyć należy także brak współpracy pomiędzy instytucjami administracji publicznej poszczególnych krajów w zakresie gospodarki cyfrowej.

Nie mniej ważną kwestią stała się cyberprzestępczość, z którą skutecznie walczyć można jedynie łącząc siły poszczególnych europejskich państw. Sektor ICT pozostawał też w znacznym stopniu niedoinwestowany, w czym europejskie środki finansowe okazały się być bardzo pomocne. Problematiczny okazał się także brak umiejętności posługiwania się technologiami informacyjnymi przez europejskie społeczeństwa, co również wymagało przygotowania ogólnoeuropejskiej strategii. Te, jak i szereg innych kwestii doprowadziły do sytuacji, w której należało przedsięwziąć kroki, mające na celu przygotowanie się przez Unię Europejską na zajęcie odpowiedniego miejsca w wyścigu w dziedzinie rozwoju gospodarki cyfrowej na świecie.

Opisane wyżej problemy spotkały się z dynamicznymi działaniami ze strony Unii Europejskiej. Przygotowana została lista priorytetów, które należy zrealizować w pierwszej kolejności, by móc konkurować z innymi gospodarkami świata w obszarze technologii

Jednolity rynek cyfrowy Unii Europejskiej

Biuletyn OPINIE FAE nr 1/2012

Tomasz Niedziółka

cyfrowych. Wśród tego rodzaju priorytetów znalazły się m.in.: otwarcie dostępu do treści cyfrowych w ramach jednolitego rynku, ułatwianie transakcji internetowych i transgranicznych, budowanie zaufania do środowiska cyfrowego, wzmocnienie jednolitego rynku usług telekomunikacyjnych oraz zapewnienie dostępu do szybkiego Internetu jak największej liczbie mieszkańców¹. Zwłaszcza ostatni z wymienionych priorytetów wydaje się być szalenie istotny, bowiem jak dowodzą badania, wzrost aktywności obywateli poszczególnych państw w obszarze ICT przekłada się na wzrost wskaźników gospodarczych zamieszkiwanego przez nich kraju². Te same prawidłowości dotyczyć mogą gospodarki Unii Europejskiej rozumianej jako całość.

Rolę przyszłego Jednolitego Rynku Cyfrowego podkreślał m.in. uchwalony w kwietniu 2011 roku dokument pt. „Akt o jednolitym rynku”³. Zauważał on dynamikę rozwoju sektora cyfrowego a także to, iż jest on jedną z dźwigni pobudzania wzrostu gospodarczego oraz zatrudnienia w Unii Europejskiej. Dokument ten zapowiadał też dążenie do zapewnienia zaufania do transakcji internetowych m.in. poprzez prawne uproszczenia stosowania podpisu elektronicznego a także zapewnienie wzajemnego uznawania usług elektronicznej identyfikacji i uwierzytelniania przez poszczególne państwa. Komisja zapowiedziała także stworzenie szczegółowego planu działania na rzecz handlu elektronicznego. Warto podkreślić, iż celem tego rodzaju działań jest zapewnienie prawdziwie jednolitego rynku cyfrowego, dostępnego dla wszystkich obywateli, w tym dla grup najmniej uprzywilejowanych a także tych, które zamieszkują obszary odizolowane.

W ostatnim czasie pojawiła się też inicjatywa zmierzająca do wzmocnienia Jednolitego Rynku Cyfrowego UE w obszarze budowanie zaufania do niego ze strony konsumentów. Komisja Europejska w swoim komunikacie z 29 listopada 2011 r. dostrzegła

¹ Europejska Agenda Cyfrowa, źródło: <http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=COM:2010:0245:REV1:PL:HTML>.

² Z badań przeprowadzonych przez Brookings Institution wynika, iż jednoprocentowy wzrost liczby użytkowników Internetu w danym kraju zwiększa wartość jego eksportu o 4,3 %. Z badań Leonarda Watermana z London Business School wynika natomiast, że każde dodatkowe 10 telefonów komórkowych na 100 mieszkańców, prowadzi do wzrostu PKB o dodatkowe 0,56 % na osobę. Źródło: Hayes T., „Hiperskok. Rewolucja internetowa w biznesie”, Wyd. Wolters Kluwer, Warszawa 2010 r.,

³ „Akt o jednolitym rynku. Dwanaście dźwigni na rzecz pobudzenia wzrostu gospodarczego i wzmocnienia zaufania. „Wspólnie na rzecz nowego wzrostu gospodarczego”, źródło: <http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=COM:2011:0206:FIN:PL:HTML>

Jednolity rynek cyfrowy Unii Europejskiej

Biuletyn OPINIE FAE nr 1/2012

Tomasz Niedziółka

bowiem zasadność wprowadzenia alternatywnych metod rozstrzygnięcia sporów na rynku cyfrowym poprzez wprowadzenie internetowego systemu rozstrzygnięcia sporów⁴. Idea ta oparta jest na założeniu, iż konsumenci e-usług często nie decydują się na dokonanie transgranicznych zakupów obawiając się trudności w rozwiązaniu ewentualnych problemów związanych z transakcją⁵. Jak dowodzą badania, podobne obawy mają także sami przedsiębiorcy, którzy nie otwierają się na zagranicznych klientów w obawie, iż w przypadku problemów z transakcją będą mieli do czynienia z nieznanymi sobie systemami sądowymi i prawnymi⁶.

Poza opisanymi wyżej dokumentami w ostatnich dniach swoje zdanie w debacie na temat stworzenia JRC zaznaczyła także Rada Unii Europejskiej, która w swoim komunikacie z 1 grudnia 2011 r. podkreśliła konieczność dokończenia jego budowy do końca 2015 r.⁷

Zaprezentowany wyżej przegląd najważniejszych wydarzeń ostatnich miesięcy w obszarze budowania JRC w UE pozwala na wyciągnięcie pewnych wniosków, istotnych z punktu widzenia sukcesu tego przedsięwzięcia. Przede wszystkim widoczne jest dynamiczne przechodzenie do regulacji coraz wężej zakrojonych obszarów rynku cyfrowego. Wskazywać to może na chęć faktycznego wspólnotowego uregulowania kwestii istotnych z punktu widzenia budowy rynku. Byłby to tym samym miły krok w prowadzonej dotychczas w innych dziedzinach polityce haseł, za którymi nie szły często faktyczne działania.

Widoczne dzisiaj tempo prac nad stworzeniem JRC pozwala optymistycznie patrzeć w przyszłość, a przyjęta data ukończenia jego budowy w 2015 r. wydaje się być osiągalna. Prezentujące się w jasnych barwach plany stworzenia JRC zmącić może jednak obecny

⁴ „Alternatywne metody rozstrzygnięcia sporów konsumenckich na jednolitym rynku”, źródło: http://ec.europa.eu/consumers/redress_cons/docs/communication_adr_pl.pdf

⁵ Eurobarometr 252, s. 55: 71 % konsumentów uważa rozwiązanie potencjalnych problemów za trudniejsze w przypadku zakupów dokonanych za granicą.

⁶ Eurobarometr Flash 224 „Business attitudes towards cross-border sales and consumer protection” (Postawy przedsiębiorców wobec sprzedaży transgranicznej i ochrony konsumentów), The Gallup Organisation, 2008, źródło: http://ec.europa.eu/public_opinion/flash/fl_224_en.pdf : 59 % przedsiębiorstw stwierdziło, że istotną lub bardzo istotną przeszkodą powstrzymującą je przed prowadzeniem sprzedaży transgranicznej są potencjalnie wyższe koszty rozpatrywania skarg i rozstrzygnięcia sporów transgranicznych w porównaniu z krajowymi.

⁷ Komunikat Komisji do Parlamentu Europejskiego, Rady, Europejskiego Komitetu Ekonomiczno-Społecznego i Komitetu Regionów – Otwarty internet i neutralność sieci w Europie, źródło: <http://register.consilium.europa.eu/pdf/pl/11/st17/st17904.pl11.pdf>

Jednolity rynek cyfrowy Unii Europejskiej

Biuletyn OPINIE FAE nr 1/2012

Tomasz Niedziółka

kryzys finansowy, z którym zmagają się państwa Wspólnoty. Warto podkreślić jest jednak, że konsekwencja w tworzeniu JRC doprowadzić może do wzmocnienia kondycji gospodarczej Unii Europejskiej, a tym samym uchronienia jej w przyszłości przed obserwowanymi dzisiaj finansowymi perturbacjami. Z tego też względu dokończenie budowy Jednolitego Rynku Cyfrowego w UE należy traktować priorytetowo.

Tezy przedstawiane w serii „Policy Papers” Fundacji Amicus Europae
nie zawsze odzwierciedlają jej oficjalne stanowisko !

Kontakt

Fundacja Aleksandra Kwaśniewskiego
„Amicus Europae”

Aleja Przyjaciół 8/5
00-565 Warszawa, Polska

Tel. +48 22 622 66 33

Tel. +48 22 622 66 03

Fax: +48 22 629 48 16

email: fundacja@fae.pl, www.fae.pl

Biuletyn OPINIE FAE nr 1/2012

Jednolity rynek cyfrowy UE

Autor: Tomasz Niedziółka

Ekspert Zespołu Analiz Fundacji *Amicus Europae*.

Absolwent Uniwersytetu Warszawskiego. Jego zainteresowania badawcze obejmują obszary gospodarki elektronicznej oraz polityki energetycznej Unii Europejskiej.